

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 19 februari 1892 kl. 3 e. m.

Memorial angående verkställd granskning af riksbankens styrelse och förvaltning.

Till följd af den bankoutskottet enligt § 4 i gällande instruktion meddelade föreskrift att undersöka och granska riksbankens tillstånd samt huru densamma styrd och förvaltd blifvit, äfvensom att dervid med synnerlig uppmärksamhet följa fullmäktiges i riksbanken åtgärder i och för metalliska kassans upprätthållande samt myntutvexlingens fortgång och bestånd, har utskottet tagit kännedom *dels* af bemälda fullmäktiges allmänna och särskilda protokoll för tiden från och med 15 januari 1891, intill hvilken dag ansvarsfrihet blifvit fullmäktige för deras i protokollen antecknade beslut och åtgärder beviljad, till innevarande Riksdags början, *dels* af de berättelser, nästlidet års statsrevisorer samt revisorerne af de särskilda afdelningskontoren afgifvit angående granskning af riksbankens räkenskaper och förvaltning under år 1890, *dels* af fullmäktiges i utskottets memorial n:o 1 till Riksdagen öfverlemnade berättelse om riksbankens rörelse och förvaltning under år 1891, *dels* ock af de berättelser, hvilka till utskottet inkommit från styrelserna öfver riksbankens afdelningskontor i afseende å dessas förvaltning under sistnämnda år; och får utskottet efter nu fulländad granskning, ofvanberörda instruktion likmätigt, härmed till Riksdagen i ämnet afgifva berättelse.

Metalliska
kassan.

Riksbankens metalliska kassa eller dess behållning i guldmynt och omyntadt guld samt i Sverige, Norge eller Danmark, i öfverensstämmelse med konventionen af den 27 maj 1873, pregladt silfvermynt har under år 1891 undergått mycket obetydliga förändringar. Densamma, som vid årets slut utgjorde 19,16 millioner och vid dess början 18,98 millioner kronor, har nemligen efter sistnämnda tidpunkt ej vid något tillfälle under året understigit 19 millioner, men i medeltal hållit sig vid omkring 19,5 millioner samt blott vid tvenne veckoafslutningar uppgått till nära 19,9 millioner; och hvad särskildt beträffar guldförrådet, har detsamma varit högst den 16 maj med ett belopp af 17,43 och lägst den 18 juli vid 16,9 millioner kronor.

Fordringar å
utlandet i
löpande räk-
ning.

I motsats till förhållandet med den egentliga kassan hafva deremot de öfriga tillgångarna, å hvilka sedelutgifning enligt § 5 af bankoreglementet får grundas, eller fordringar i löpande räkning hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort under sistlidet år högst betydligt vexlat. Från att vid årets början endast utgöra 2,26 millioner kronor stego desamma småningom under årets första månader och uppgingo den 21 februari till 11,57 millioner för att sedermera under våren successive nedgå, så att riksbanken den 30 april å utländsk ort ej hade att fordra mer än 1,87 million, hvarefter och till följd af den starka efterfrågan af vaxlar å utlandet, som gjorde sig gällande under maj och juni månader, då af riksbanken afyttrades dylika för mer än 25 millioner kronor, ställningen blef sådan, att genom Danmarks och Norges stora tillgodohafvanden riksbanken — om ock dess behållningar i England, Tyskland och Frankrike ej voro uttömda — på det hela räknadt häftade i skuld å löpande räkning till ej obetydligt belopp. Genom remitterande af vaxlar ur portföljen och sedan, i enlighet med Nationalbankens i Köpenhamn gjorda erbjudande, en del af dennas hos riksbanken i löpande räkning egande behållningar öfverflyttats på depositionsräkning, blef visserligen ställningen skenbarligen förbättrad, så att vid halfårets utgång riksbanken enligt rapport af den 30 juni egde fordran i löpande räkning till belopp af nära 1 million kronor. Men förhållandena hade emellertid blifvit sådana, att, synnerligast sedan sig visat, att afskeppningen af trävaror ej kunde antagas komma att tillföra riksbanken några betydliga belopp i utrikes vaxlar, särskilda åtgärder måste från riksbankens sida vidtagas i anledning af den stadigt fortgående minskningen af såväl riksbankens tillgångar i utlandet som af den utrikes vaxelportföljen. I sådant syfte och då fullmäktige ansågo att den oro och förlägenhet för allmänna rörelsen, som ett högt stegradt diskonto måste föranleda, antagligen icke skulle uppvägas af mot-

svarande nytta för riksbanken samt att en mycket sträng indragning af riksbankens utlåning först i sista hand borde tillgripas, funno fullmäktige skäl besluta om försäljning i utlandet af en del af riksbanken tillhöriga obligationer. På grund häraf blefvo efter hand intill början af november, vid hvilken tidpunkt förhållandena väsentligt förbättrat sig, dels i London, dels i Hamburg försålda på det förra stället riksgäldskontorets 4 procent obligationer af 1878 för ett belopp, motsvarande kronor 1,592,160: — och på det senare dels svenska statens 3 ½ procents obligationer af 1886 och 1890 för kronor 416,733: 33, dels allmänna hypoteksbankens 4 ½ procent obligationer af 1880 för kronor 1,559,898: 91, eller tillsammans kronor 3,568,792: 24. Härigenom stego småningom behållningarne så, att riksbanken under senare halfåret intill början af november egde dylika till belopp vexlande mellan 4,87 millioner och 1,03 million kronor, under det att samtidigt vaxelportföljen utgjorde högst 17,36 och lägst 8,31 millioner kronor; men sedermera blefvo under en del af november och december månader fordringarne utomlands tömda, dels till följd af återbetalning af Nationalbankens i Köpenhamn depositioner, dels till följd af betydliga vaxeldragningar för riksgäldskontorets, enskilda bankanstalters och enskilda personers räkning. Mot slutet af året förbättrades dock ånyo ställningen derigenom, att riksbanken under senare hälften af december månad inköpte vaxlar för mer än 11 millioner kronor, samt verkställde utbetalningar för danska och norska banker till betydligare belopp; och sedan genom afyttrande till Danmark af vaxlar, tillhörande portföljen, skulden till detta land äfvensom till Norge blifvit betald, kunde riksbanken sluta året med en fordran i löpande räkning å utrikes ort af något mer än 5 millioner kronor och en tillgång i oremitterade vaxlar af 15,67 millioner kronor.

Beloppet af riksbankens utelöpande sedlar, hvilket vid årets slut utgjorde 43,86 och vid dess början 45,4 millioner kronor, har ej vid något tillfälle under året öfverstigit sistnämnda summa och var lägst den 22 augusti, då riksbanken beräknades hafva sedlar i omlopp för 35,69 millioner kronor. Sedelskulden.

Hvad slutligen beträffar de valutor, hvilka enligt bankoreglementets bestämmelser må tjena till betäckning för riksbankens utelöpande sedlar, nemligen tillgången af utländska statspapper, inländska obligationer, noterade å utländsk börs, äfvensom vaxlar, betalbara inom eller utom landet, hafva dessa tillgångar varit lägst vid 51,34 och högst vid 63,33 millioner kronor, hvadan och då metalliska kassan ej under året vid något tillfälle understigit 18 millioner kronor, riksbanken, enligt §§ 5 och 6 i reglementet, under hela året 1891 egt rätt att utgifva sedlar

Obegagnade
sedelutgif-
ningsrätten.

till belopp af 45 millioner kronor utöfver hvad som motsvaras af nämnda kassa och behållningarna å utrikes ort; och har den obegagnade sedelutgiftningsrätten vexlat mellan 20,84 och 39,95 millioner samt i medeltal uppgått till 28,75 millioner kronor.

Utländska
vexelrörelsen.

Riksbankens utländska affärer, hvilka år 1890 omfattade ett belopp af omkring 300 millioner kronor, hafva under sistlidet år varit af ännu större betydighet, enär vaxelköpen och dermed jemförliga transaktioner under år 1891 uppgingo till 159,37 millioner och försäljningen till 159,94 millioner kronor eller tillsammans närmare 320 millioner kronor.

Utom vid riksbankens hufvudkontor, der det utan jemförelse hufvudsakligaste af ifrågavarande rörelse drifvits, har under året jemväl vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö köp och försäljning af utländska vaxlar egt rum, hvarjemte kontoren i Kalmar och Hernösand efter dertill erhållet bemyndigande under en del af året deltagit i köp af dylika vaxlar, dock, hvad det förra af dessa två kontor beträffar, endast till jemförelsevis mer obetydligt belopp, eller tillsammans kronor 93,811: 57, hvaremot Hernösandskontoret köpt sådana å £ sterling 20,411: 3: 5, francs 319,174: 75, Rmk 18,498: 34, holländska floriner 69,369: 23 och kronor 18,377: 17, motsvarande i svenskt mynt sammanlagdt kr. 730,881: 27.

Af kontoret i Göteborg köptes under år 1891 utrikes vaxlar för £-sterling 229,926: 15: 3, Rmk 2,416,121: 83, francs 1,698,194: 29 samt kronor 727,260: 02, utgörande i svenskt mynt tillhopa kr. 8,212,209: 97, hvaremot detsamma sålt för £ sterling 54,579: 18: 7, Rmk 416,609: 37, francs 30,695: 70, kronor å Kristiania 20,240 samt å Köpenhamn 4,158: 74, eller i svenskt mynt tillsammans kr. 1,407,630: 56, under det att år 1890 vid samma kontor vaxelköpen motsvarade 7,26 och försäljningarna 4,02 millioner kronor.

Vid kontoret i Malmö åter understiga vaxelköpen ganska betydligt beloppet af hvad som trasserats. Derstädes såldes nemligen under sistlidet år utrikes vaxlar å £ sterling 114,446: 13: 9, Rmk 885,250: 80, francs 120,097: 98, danska kronor 199: 78 och norska 3,280: —, eller i svenskt mynt kr. 2,938,679: 60, hvaremot köpen ej omfattat mer än £-sterling 57,398: 8: 5, Rmk 30,409: 08, francs 5,262: 35, danska kronor 87,397: 33 och norska kronor 72,832: 42, motsvarande ett sammanlagdt bokföringsvärde af kr. 1,226,951: 13, hvarjemte vid nämnda kontor invaxlats eller inlösts

danska sedlar till belopp af.....	kr. 2,692,000: —,
norska » » » »	» 395,000: —,
danska å vista anvisningar d:o d:o	» 131,186: 59
och norska d:o d:o	» 100,600: —.

Under år 1890 utgjorde beloppet af de vid kontoret köpta vaxlarne 1,08 och af de sålda 2,02 millioner kronor, hvadan, på sätt af ofvanstående redogörelse kan inhemtas, de utländska vaxeltransaktionerna vid Malmökontoret under år 1891 uppgått till en million kronor mer än hvad desamma under nästföregående år omfattade.

På sätt i fullmäktiges berättelse till utskottet är omförmäldt, kommer vinsten å den utrikes vaxelrörelsen att i 1891 års bokslut ingå med ett belopp af 482,155 kronor 59 öre.

Under sistlidet år har inköp för riksbankens räkning af utländska statspapper och obligationer eller försäljning af någon del af dess tillgång i sådana ej egt rum, hvaremot, på sätt ofvan nämndes, riksbanken under året i utlandet afyttrat svenska obligationer till ett bokfördt värde af kronor 3,568,792: 24. Priset, som riksbanken för desamma erhöll, utgjorde för riksgäldskontorets 4 procents obligationer af 1878 i medeltal 101 $\frac{1}{2}$ och lägst 101 procent, dervid, såsom vanligt är vid obligationsförsäljningar i England, den upplupna räntan är inräknad, och för allmänna hypoteksbanken 4 $\frac{1}{2}$ procents obligationer af 1880 101 $\frac{3}{4}$ procent samt för riksgäldskontorets 3 $\frac{1}{2}$ procents obligationer af 1886 och 1890 i allmänhet 94 $\frac{3}{4}$ och 94,4, men för 3 poster endast 94 procent, hvartill dock i fråga om hypoteksbankens och riksgäldskontorets 3 $\frac{1}{2}$ procents obligationer bör läggas af köparen godtgjord upplupen ränta.

Angående köp
och försäljning af obligationer.

För sistnämnda obligationer erhöles ett pris, som något understeg deras bokföringsvärde, men på ifrågavarande obligationsförsäljningar i öfrigt har efter afdrag af omkostnader och stämpelafgifter m. m. på det hela uppkommit en vinst af kronor 154,047: 41.

Hvad beträffar de *rentes*, som riksbanken efter teckning af 3 millioner francs i senaste franska statslån sistlidet år erhöles för ett pris af 92,55 procent till belopp af 5,290 rentes eller nominelt francs 176,333: 33, är denna tillgång ännu ej upptagen bland obligationsbehållningarna, utan vid det förhållandet, att sista inbetalningen skall ske först nästkommande juli, tills vidare bokförd i löpande räkning hos en af riksbankens franska korrespondenter.

Beträffande riksbankens upplåningsrörelse under nästlidet år meddelas,

Upplåningsrörelsen.

att de på *upp- och afskrifningsräkning* insatta medel, beräknadt för samtliga kontoren under året, vaxlat mellan högst 4,57 och lägst 3,73 millioner kronor på 3,660—3,973 räkningar, och att desamma vid hufvudkontoret utgjorde mellan 3,67 och 2,86 millioner kronor, fördelade på 2,979—2,798 räkningar samt i jemna tusental räknadt i afdelningskontoret i:

Göteborg.....	mellan	164,000	och	253,000	kr. på	133—178	räkningar,
Malmö	»	122,000	»	210,000	» »	82—144	» ,
Hernösand	»	13,000	»	145,000	» »	11—23	» ,
Jönköping	»	80,000	»	164,000	» »	69—139	» ,
Kalmar	»	29,000	»	67,000	» »	97—127	» ,
Karlstad	»	37,000	»	100,000	» »	87—124	» ,
Luleå	»	91,000	»	191,000	» »	69—108	» ,
Vexjö	»	34,000	»	78,000	» »	31—63	» ,
Visby	»	21,000	»	75,000	» »	75—106	» ,
Östersund	»	39,000	»	102,000	» »	107—147	» ,

att de på *deposition* innestående medlen utgjorde lägst 9,²¹ och högst 15,¹⁰ millioner kronor på 2,560—3,737 bevis, nemligen vid hufvudkontoret mellan 7,⁸⁶ och 13,³¹ millioner kronor på 2,058—2,965 bevis och i jemna tusental vid afdelningskontoret i:

Göteborg	mellan	159,000	och	242,000	kr. på	41—74	bevis,
Malmö	»	48,000	»	172,000	» »	18—46	» ,
Hernösand	»	6,100	»	44,000	» »	4—21	» ,
Jönköping	»	294,000	»	395,000	» »	99—152	» ,
Kalmar	»	138,000	»	181,000	» »	80—121	» ,
Karlstad	»	82,000	»	146,000	» »	54—98	» ,
Luleå	»	118,000	»	170,000	» »	40—66	» ,
Vexjö	»	17,700	»	51,000	» »	20—43	» ,
Visby	»	120,000	»	168,000	» »	37—54	» ,
Östersund	»	237,000	»	316,000	» »	81—123	» .

Medel, in-
nestående på
folioräkning.

Hvad beträffar de utan ränta och på s. k. *folioräkning* i riksbanken innestående medel, som skola vid anfordran återbetalas, hafva, enligt de sammandrag öfver riksbankens ställning, hvilka månadsvis meddelas, desamma varit högst den 30 april med ett belopp af 16,³² och lägst den 30 juni med 7,³⁵ millioner kronor på 107—116 räkningar. Häraf belöpte vid samma tidpunkter på hufvudkontoret resp. 9,⁶⁴ och 5,⁴⁸ millioner kronor; vaxlande i öfrigt under året dessa medel vid hufvudkontoret mellan sistnämnda belopp och 11,³² millioner kronor på 74—77 räkningar samt vid afdelningskontoret i:

Göteborg mellan	121,000	och	607,000	kr. på	6—7	räkningar,
Malmö »	403,000	»	2,841,000	» »	5—6	»
Hernösand »	16,000	»	566,000	» »	1—3	»

Jönköping mellan	56,000	och	463,000	kr. på	3	räkningar,
Kalmar »	63,000	»	495,000	» »	3	»
Karlstad »	61,000	»	461,000	» »	3	»
Luleå »	94,000	»	646,000	» »	3—5	»
Vexjö »	17,000	»	255,000	» »	1—2	»
Visby »	14,000	»	134,000	» »	3	»
Östersund »	56,000	»	300,000	» »	3—5	»

På sätt af de till fullmäktige från de särskilda kontoren ingående uppgifter om riksbankens *utlåningsrörelse* kan inhemtas, utgjorde högsta beloppet af de under år 1891 vid samtliga kontoren utlånta medel, uttagen å beviljade kassakreditiv deri inberäknade, 77,76 och lägsta beloppet 64,29 millioner kronor, deraf för vexas högst 26,38 och lägst 19,09, för kassakreditiv högst 7,81 och lägst 5,84 samt för den egentliga lånerörelsen resp. 43,57 och 39,36 millioner kronor.

Utlånings-
rörelsen.

Om man jemför förhållandena vid 1891 års början och dess slut, visar sig, att riksbankens fordringar för vexas, lån och kreditiv — med inberäkning af på indrifning beroende medel — utgjorde

	den 31 december 1890	—	den 31 december 1891
för vexas	kr. 22,13 millioner	—	kr. 23,31 millioner
» lån	» 41,63	»	» 41,08
» kassakreditiv	» 7,14	»	» 7,24

eller tillsammans kronor 70,90 millioner — kr. 71,63 millioner.

De i utlåningsrörelsen använda medlen hafva sålunda på det hela under året ökats med 730,000 kronor och, hvad särskildt beträffar afbetalningslånen, uppgick beloppet af utestående sådana vid årets slut till närmare 160,000 kronor mer än vid dess början.

I fråga om de särskilda kontorens på lagsökning och indrifning beroende fordringar utgjorde desamma den 31 december 1891:

På lagsökning
och indrifning
beroende
medel.

vid hufvudkontoret:

för 50 inrikes vexas	kr. 122,230: 44.
» 2 lån mot hypotek af inteckning »	12,000: —
» 4 » » » aktier	98,208: 53.
» 7 » » » vågförda effekter... »	41,635: —

Transport kr. 274,073: 97

	Transport	kr. 274,073: 97	
för 5 lån mot hypotek af skuldebref med endast namnsäkerhet	»	43,405: 23.	
» 39 afbetalningslån	»	36,887: 87.	
» 2 kassakreditiv	»	6,919: 68.	
» 9 utrikes vaxlar	»	27,238: 58.	kr. 388,525: 33.

vid afdelningskontoret i Göteborg:

för 10 inrikes vaxlar	kr.	67,087: 85.	
» 1 lån mot hypotek af in-teckning	»	18,500: —	
» 4 » » » skuldebref med endast namnsäkerhet	»	4,385: 40.	
» 61 afbetalningslån	»	31,203: 90.	
» 1 kassakreditiv	»	3,000: —	kr. 124,177: 15.

vid afdelningskontoret i Malmö:

för 29 inrikes vaxlar	kr.	20,159: 91.	
» 12 afbetalningslån	»	9,704: 57.	kr. 29,864: 48.

vid afdelningskontoret i Hernösand:

för 1 inrikes vaxel	kr.	500: —	
» 2 afbetalningslån	»	684: 26.	kr. 1,184: 26.

vid afdelningskontoret i Jönköping:

för 1 inrikes vaxel	kr.	445: 38.	
» 3 lån mot hypotek af skuldebref med endast namnsäkerhet	»	5,394: 56.	
» 7 afbetalningslån	»	9,383: 38.	
» 1 kassakreditiv	»	5,262: 42.	kr. 20,485: 74.

vid afdelningskontoret i Kalmar:

för 3 inrikes vaxlar	kr.	2,100: —	
» 28 afbetalningslån	»	18,515: 14.	kr. 20,615: 14.

Transport kr. 584,852: 10.

Transport kr. 584,852: 10.

vid afdelningskontoret i Karlstad:

för 1 inrikes vaxel	kr.	121: 68.	
» 12 afbetalningslån	»	15,187: 58.	kr. 15,309: 26.

vid afdelningskontoret i Luleå:

för 18 inrikes vaxlar	kr.	9,205: 15.	
» 51 afbetalningslån	»	18,596: 70.	
» 1 kassakreditiv	»	48,500: —	kr. 76,301: 85.

vid afdelningskontoret i Växiö:

för 12 inrikes vaxlar	kr.	16,569: 54.	
» 1 lån mot hypotek af in-teckning	»	8,000: —	
» 38 afbetalningslån	»	13,771: 41.	kr. 38,340: 95.

vid afdelningskontoret i Visby:

för 25 inrikes vaxlar	kr.	38,425: 46.	
» 4 afbetalningslån	»	801: 03.	
» 1 kassakreditiv	»	924: 47.	kr. 40,150: 96.

vid afdelningskontoret i Östersund:

för 16 inrikes vaxlar	kr.	13,705: 94.	
» 6 afbetalningslån	»	5,257: 29.	kr. 18,963: 23.
			<u>Summa kronor 773,918: 35.</u>

Af en i sist afgifna revisionsberättelses § 20 lemnad uppgift framgår, att riksbankens på lagsökning och indrifning beroende, icke inom linien förda fordringar den 30 juni 1891 utgjorde

vid hufvudkontoret	kr.	265,953: 36
samt vid afdelningskontoren	»	411,730: 69
		<u>tillsammans kronor 677,684: 05,</u>

hvadan vid jemförelse med ofvannämnda uppgift angående ställ-
Bih. till Riksd. Prot. 1892. 6 Saml. 1 Afd. 2 Häft.

ningen vid årets slut visar sig, att under halfåret beloppet af de på indrifning beroende medlen ökats med ..... kr. 96,234: 30.

Härtill bör dock läggas hvad som af ifrågåvande slags medel, jemlikt fullmäktiges beslut, under sistlidne december affördes från kapitalräkningen och upptogs inom linien, eller för tillsammans 174 st. fordringar ..... » 178,256: 15,

då följaktligen beloppet af de på lagsökning och indrifning beroende medlen under senare hälften af år 1891 på det hela stigit med ..... kronor 274,490: 45.

Häraf kommer det utan jemförelse största beloppet på riksbankens hufvudkontor, hvars betydliga fordringar hos ett större industrielt bolag ej, i anseende till detta senares obestånd och konkurs, kunnat vid förfallotiden utbekommas.

De för lånerörelsen i dess helhet vid de särskilda riksbankskontoren anordnade medel utgjorde

För lånerörelsen anvisade medel och vinsten å densamma.

	vid 1891 års början	vid 1891 års slut	i medeltal för hela året
vid hufvudkontoret	kr. 26,400,000: —	kr. 26,400,000: —	kr. 26,400,000: —
vid kontoret			
i Göteborg	» 13,400,000: —	» 13,000,000: —	» 13,460,000: —
» Malmö	» 9,300,000: —	» 9,000,000: —	» 8,940,000: —
» Hernösand	» 1,500,000: —	» 3,400,000: —	» 3,220,000: —
» Jönköping	» 2,200,000: —	» 2,100,000: —	» 2,110,000: —
» Kalmar	» 1,400,000: —	» 1,400,000: —	» 1,400,000: —
» Karlstad	» 1,500,000: —	» 1,850,000: —	» 1,720,000: —
» Luleå	» 1,475,000: —	» 1,950,000: —	» 1,780,000: —
» Vexjö	» 2,300,000: —	» 2,100,000: —	» 2,130,000: —
» Visby	» 1,100,000: —	» 1,200,000: —	» 1,120,000: —
» Östersund	» 1,300,000: —	» 2,000,000: —	» 1,530,000: —

Hvad särskildt beträffar de s. k. afbetalningslånen och fördelningen mellan de olika kontoren af det för utgifvande af sådana anvisade beloppet af 12 millioner kronor, äfvensom hvad af förlaget var i dylik lånerörelse oanvänt, så finnes redogörelse för ställningen härutiinnan meddelad i § 26 af den vid utskottets memorial n:o 1 fogade, af fullmäktige i riksbanken afgifna berättelse.

Vinsten å riksbankens lånerörelse under sistlidet år uppgår, sammanlagdt för alla kontoren, till kronor 2,645,799: 53.

Vid beräkandet af densamma har i fråga om afdelningskontoren afdrag gjorts för aflöningar och vanliga förvaltningsutgifter, hvadan

deras vinst är verklig nettovinst, då deremot för hufvudkontoret utgifterna för ifrågavarande rörelsegren ej kunna fränskiljas; och utgjorde i förhållande till medelbeloppet af de anvisade låneförlagen berörda vinst

vid hufvudkontoret (bruttovinst).....	4,42	procent eller kr.	1,167,466:	81
» kontoreti Göteborg (nettovinst)	4,38	» » »	590,243:	32
» » » Visby »	4,21	» » »	47,171:	76
» » » Malmö »	4,20	» » »	375,895:	69
» » » Hernösand »	4,16	» » »	133,925:	64
» » » Luleå »	4	» » »	71,145:	52
» » » Östersund »	3,69	» » »	56,486:	87
» » » Jönköping »	3,18	» » »	67,154:	79
» » » Karlstad »	3,02	» » »	51,894:	50
» » » Vexjö »	2,80	» » »	59,620:	37
» » » Kalmar »	1,77	» » »	24,794:	26

S:gr kronor 2,645,799: 53.

Förvaltningsutgifterna vid afdelningskontoren voro ifrågavarande år

vid kontoret i Göteborg	kr.	78,378:	52
» » » Malmö	»	47,338:	15
» » » Hernösand	»	22,413:	31
» » » Jönköping	»	28,010:	74
» » » Kalmar	»	23,747:	55
» » » Karlstad	»	26,160:	14
» » » Luleå	»	23,026:	17
» » » Vexjö	»	24,760:	86
» » » Visby	»	12,356:	14
» » » Östersund	»	24,259:	36

eller tillsammans kr. 310,450: 94;

och om, till likhet med hvad i afseende å hufvudkontorets bokföring är förhållandet, dessa utgifter ej skulle frändragas, ställer sig afkastningen å lånerörelsen vid afdelningskontoren som följer:

i Visby	5,31	%,
» Luleå	5,29	»
» Östersund	5,28	»
» Göteborg	4,97	»
» Hernösand	4,85	»
» Malmö	4,73	»

i Karlstad	4,54 %
» Jönköping	4,51 »
» Vexjö	3,96 » och
» Kalmar	3,47 »

Ofvanberörda vinst öfverstiger den för 1890 med i jennadt tal 363,000 kronor. Orsaken härtill är närmast att finna deri, att för lånerörelsen på det hela varit användt betydligt större belopp än under förstnämnda år, hvartill kommer, att diskonto och räntesatser jemväl varit högre. Lägsta diskontot, som för år 1890 i medeltal utgjorde 4,48 procent, har nemligen, på sätt af revisorernes och fullmäktiges berättelser kan inhemtas, år 1891 hållits vid 4½ procent under 3½ månad och vid 5 procent under 7½ månad samt under årets sista månad vid 5½, eller i medeltal 4,89 procent. Enligt hvad utskottet under hand erfarit, har från och med den 22 januari detta år diskontot nedsatts till 5 procent.

Vinsten å
riksbankens
rörelse i dess
helhet samt
de förnämsta
inkomst- och
utgifts-
staterna.

Enligt numera verkställt bokslut uppgick riksbankens vinst å dess rörelse i sin helhet under år 1891 till det redan förut i fullmäktiges berättelse till utskottet angifna belopp eller 3,573,150 kronor 50 öre; och utgöras de förnämsta inkomst- och utgiftsposterna af följande:

Inkomster och vinster:

Vinst på upp- och utlåningsrörelsen	kr. 2,645,799: 53.
Räntor på statspapper och obligationer	» 888,500: 96.
Vinst vid försäljning af inhemska obligationer	» 154,047: 41.
» » inlösen af utlottade inhemska obligationer	» 2,596: 75.
» » deltagande i Tyska statens 3 % lån af år 1890	» 4,294: 78.
» på utrikes vaxelrörelsen	» 482,155: 59.
» » såldt papper från Tumba bruk	» 62,962: 82.
Afgifter för förseglade deposita	» 1,343: 75.
» » öppna	» 17,727: 82.
Vinst på utländskt guldmynt samt på guldplantsar ...	» 651: 06.
Öfriga inkomster	» 7,171: 23.
	<hr/> Kr. 4,267,251: 70.

Utgifter och förluster:

Räntor på äldre lånebanksobligationer ... kr.	11,366:	87.	
Förlust på gammalt kopparskiljemynt ... »	502:	86.	
Löner och arvoden vid hufvudkontoret »	341,202:	65.	
Pensionsstaten	62,256:	25.	
Förvaltningsutgifter vid hufvudkontoret »	217,844:	06.	
Välgörenhetsbidrag	15,219:	83.	
Öfriga utgifter och förluster	87:	59.	
Saldo vid årets slut af upplupna, ej be- talda räntor, jemfördt med detsamma vid föregående års slut	45,621:	09.	694,101: 20.
Behållen vinst för år 1891			Kr. 3,573,150: 50.

Sedan, i anledning deraf, att åtskilliga afdelningskontorets i Malmö till afskrifning anmälda fordringar befunnits genom uraktlåtenhet att i behörig tid förnya krafrätten hafva blifvit preskriberade, bankoutskottet vid sistlidet års riksdag uppdragit åt fullmäktige att beträffande fyra af dessa fordringar tillse, om och hvilka åtgärder kunde vidtagas för vederbörandes förpligtande att godtgöra riksbanken den förlust, som till följd af berörda uraktlåtenhet kunde anses hafva riksbanken tillskyndats, blef, jemlikt fullmäktiges derom under den 11 nästlidne juni meddelade beslut, ombudsmannen vid nämnda kontor instämd till Malmö rådstufvurätt med yrkande om hans ersättningsskyldighet i omförmälda hänseende; men enligt rådstufvurättens utslag af den 2 januari innevarande år har käromålet ansetts icke kunna bifallas på den grund, att vid målets instämmande mera än 10 år förflutit från det att, till följd af svarandens berörda underlåtenhet, riksbankens fordringsrätt gått mot gäldenärerne förlorad. Öfver berörda utslag har, enligt fullmäktiges föreskrift, besvär anförts hos vederbörande hofrätt, på hvars pröfning ärendet ännu är beroende.

Angående
preskriberade
fordringar,
tillhörande
afdelnings-
kontoret i
Malmö.

För förvaltningen under år 1889 af riksbankens hufvudkontor samt dess afdelningskontor i Göteborg, Malmö, Jönköping, Kalmar, Luleå, Vexjö, Visby och Östersund, äfvensom för de beslut och åtgärder,

hvilka finnas antecknade i fullmäktiges protokoll för tiden från och med den 15 januari 1890 till samma dag år 1891, erhöilo fullmäktige vid sistförflutna riksdag ansvarsfrihet. Riksdagens revisorer, hvilka under nästlidet år granskat riksbankens hufvudkontors räkenskaper för år 1890, hafva i sin berättelse anmält, att emot riksbankens förvaltning under den tid, granskningen omfattat, icke varit något att erinra, hvarjemte de revisorer, som af Riksdagen utsetts att granska nämnda afdelningskontors räkenskaper för samma år, äfvensom afdelningskontorets i Karlstad förvaltning, för tiden från och med kontorets öppnande i medio af oktober månad 1889 till utgången af år 1890 uti sina berättelser tillstyrkt full ansvarsfrihet för dessa kontors styrelser. Med afseende härå och då bankoutskottet vid den nu verkställda undersökningen rörande riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning funnit fullmäktige hafva med omsorg och nit fullgjort det dem lemnade uppdrag, får utskottet hemställa,

att ansvarsfrihet måtte beviljas fullmäktige i riksbanken *dels* för förvaltningen af denna banks hufvudkontor och dess afdelningskontor i Göteborg, Malmö, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Luleå, Vexjö, Visby och Östersund under år 1890 samt, hvad beträffar kontoret i Karlstad, jemväl för den del af år 1889, desamma varit i verksamhet; *dels ock* för de beslut och åtgärder, hvilka finnas antecknade i fullmäktiges protokoll för tiden från och med den 15 januari 1891 till samma dag innevarande år.

Slutligen har utskottet ansett sig böra tillkännagifva, att utskottet framdeles vid granskningen af reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning ämnar vidare pröfva de i revisorernes och fullmäktiges berättelser förekommande ämnen, hvilka kunna finnas sådan pröfning påkalla.

Stockholm den 19 februari 1892.

På utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHJELM.